

servatum? Ego dubius sto, ac præcipue quod tantam inter ambos hosce codices mss. dissimilitudinem intuear. Cæterum hujus Mediolanensis victoriæ ne ipsi quidem Annales breves Cremonensium, quos infra sum editurus, ad annum 1214 meminerunt.

DE SICARDI MITRALI

SEU

TRACTATU DE OFFICIIS ECCLESIASTICIS.

(MAII, *Spicileg. Rom.*, tom. VI, p. 583, Præf. ad Fragmenta ex *Mitrali Sicardi*.)

Sicardi episcopi Cremonensis, qui fuit Innocentii III PP. æqualis, Chronicum identidem vidimus a Bernardo Guidonis in Rom. pontificum Vitis; quod tandem Chronicum Muratorius in septimo R. I. S. volume edidit, doctique episcopi alia opera in præfatione recensuit. Illud tamen vir magnus bis ibidem incaute dixit, putare se Sicardi opus, quod *Mitralis* (liber) inscribitur, nihil esse aliud quam unum ex Chronicis a Sicardo scriptis. Atqui alii ante Muratorium diserte jam nominaverant Sicardi *Mitram vel Summam de officiis*, ita ut *Mitralis* sit dictus pro *episcopalis vel pontificalis*, quandoquidem episcoporum minorumque sacerdotum liturgiam in eo volumine Sicardus exponit. Reapere in duobus codicibus Vaticanis hic præponitur operi titulus, in uno quidem: *Incipit Mitralis de officiis, editus a Sychardo Cremonensi episcopo*; in altero autem: *Incipit liber qui Mitralis dicitur, editus a Sicardo Cremonensi episcopo*; ubi varietatem quoque scripturæ videmus *Sychardus et Sicardus*. Vana igitur Muratorii de argumento *Mitralis* opinione vel conjectura depulsa, nos hoc ipsum opus, perbonum hercule et hactenus non vulgatum, paulo accuratius describemus. Constat enim libris ix, qui suos singuli habent prologos. Sunt autem hi tituli seu capitula.

(Capitulorum seriem, quam hic speciminis gratia exhibet doctissimus editor, nos ad calcem operis amandamus. EDIT. PATR.)

Igitur hic videmus uberrimos liturgicæ rei fontes, quos diutius intra codicum pluteos, quasi in nativis cavernis, detineri prope indignum est: si enim inde eliciantur, omnes illico qui de ecclesiasticis officiis aliquando sunt acturi, suos hortulos irrigabunt; neque hi solum, sed qui vel sua dubia dissolvere avert, vel antiquitates Christianas illustrare, præcipueque originem, ordinem, et proxim officiorum sacrorum per singulos anni dies cognoscere. Certe jam Trombellius in tractatibus suis De baptismō, t. I, pp. 212, 221, 312, Sicardi nostri, quem in codice Bononiensi legebat, auctoritatibus aliquot ex libris tertio sextoque usus est. Ego vero qui Sicardi opus in codice Vaticano libenter lectitavi, vix mihi temperare poteram quin totum typis committerem; quod sane mediocris voluminis molem efficeret; et, si idoneis etiam scholiis adornaretur, justi operis formam indueret. Est enim uterque codex Vat. in fol., spissæ in duplice laterculo conscriptionis, unus quidem integerrimus, ætatis ferme Sicardianæ, alter vero uno saeculo posterior, qui in fine pauca desiderat. Interim tamen de vita brevitate cogitans et de impedimentis voluntati sœpe incidentibus, ut Sicardi aliquid a me sine mora lectores habeant, pauca confeci excerpta, quæ ad sacra ædificia vel ad ecclesiasticam philologiam potissime pertinent, eaque pretiosa prudentibus visum iri confido. (Sequuntur Fragmenta.)